

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
รูปแบบการพัฒนานักศึกษาด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นเขตบางขุนเทียน.....	6
รูปแบบการพัฒนานักศึกษาด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นเขตตลิ่งชัน.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	19
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	20
ตอนที่ 1 การสืบทอดวัฒนธรรม.....	20
ความหมายของวัฒนธรรม.....	20
ประเภทของวัฒนธรรม.....	26
องค์ประกอบของวัฒนธรรม.....	29
การถ่ายทอดทางวัฒนธรรม.....	29
การรับวัฒนธรรม.....	34
ทุนวัฒนธรรม.....	35
การขัดเกลาทางสังคม.....	40
บรรทัดฐานทางสังคม.....	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ).....	20
ตอนที่ 2 ภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	47
ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	47
สาขาของภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	52
ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	58
ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของชุมชน.....	65
ความหมายของชุมชน.....	65
ประเภทของชุมชน.....	67
โครงสร้างทางสังคมของชุมชน.....	73
สถาบันที่สำคัญในชุมชน.....	74
หน้าที่ของชุมชน.....	75
การมีส่วนร่วมของชุมชน.....	77
ตอนที่ 4 ทฤษฎีสังคมวิทยา.....	90
แนวคิดและปรัชญาแนวคิดนิยมหลังแนวสมัยใหม่.....	90
แนวคิดและปรัชญาแนวคิดนิยมหลังแนวโครงสร้าง.....	102
ตอนที่ 5 การคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	107
ตอนที่ 6 วิธีสอนที่เสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	114
ตอนที่ 7 สมรรถนะและทักษะการวิจัย.....	116
คำนิยามของสมรรถนะ.....	116
องค์ประกอบของสมรรถนะ.....	121
คำนิยามของสมรรถนะการวิจัย.....	124
สมรรถนะนักวิจัยและประเมินการศึกษา.....	124

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ).....	20
ตอนที่ 8 สมรรถนะและทักษะทางปัญญา.....	139
คำนิยามของทักษะทางปัญญา.....	139
องค์ประกอบของทักษะทางปัญญา.....	140
 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	 144
ภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	144
การมีส่วนร่วมของชุมชน.....	158
การคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	171
สมรรถนะและทักษะการวิจัย.....	177
สมรรถนะและทักษะทางปัญญา.....	180
 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	 184
ระเบียบวิธีวิจัย.....	184
พื้นที่ที่ศึกษา.....	186
กลุ่มผู้ให้ข้อมูล.....	186
ขั้นตอนดำเนินการวิจัย.....	186
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	190
การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง.....	194
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	205
 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	 208
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น.....	208
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ... ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะการวิจัย.....	 228 254

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 อัตลักษณ์มอญบางกระดี่	267
ประวัติชุมชนบางกระดี่.....	267
ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม.....	270
ภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชนมอญบางกระดี่.....	280
ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมมอญ.....	285
พิพิธภัณฑ์ชุมชน.....	288
การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม.....	293
6 วิถีชีวิตชุมชนป่าชายเลนบางขุนเทียน	296
ข้อมูลเกี่ยวกับเขตบางขุนเทียน.....	296
สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	298
สถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร.....	311
พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน.....	316
แผนที่ท่องเที่ยว.....	320
7 วิถีชีวิตชุมชนเขตตลิ่งชัน	321
ข้อมูลเกี่ยวกับเขตตลิ่งชัน.....	321
ภูมิปัญญาท้องถิ่นในเขตตลิ่งชัน.....	325
8 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	339
สรุปผลการวิจัย.....	340
อภิปรายผลการวิจัย.....	347
ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	350
บรรณานุกรม.....	351
ภาษาไทย.....	351
ภาษาอังกฤษ.....	369

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	372
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย.....	373
เครื่องมือวิจัย.....	375
หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.....	394
แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นเขตบางขุนเทียน.....	405
แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นเขตตลิ่งชัน.....	475
ประวัติผู้วิจัย.....	526

สารบัญญัตราสาร

ตารางที่		หน้า
2.1	วิธีสอนที่เสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	115
3.1	แผนการดำเนินงานตามโครงการวิจัย.....	188
3.2	รายละเอียดของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	191
3.3	ค่าดัชนีในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยฉบับร่าง.....	193
3.4	ค่าดัชนีในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยฉบับจริง.....	193
3.5	ค่าดัชนีในการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลองค์ประกอบการคิดอย่างมี วิจารณญาณและโมเดลองค์ประกอบทักษะทางปัญญาในการวิจัยนี้กับข้อมูลเชิง ประจักษ์.....	197
3.6	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	199
3.7	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับสองของจิตลักษณะการคิดอย่างมี วิจารณญาณ.....	200
3.8	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	202
3.9	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับสองของทักษะทางปัญญา.....	204
3.10	การนำเสนอผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว.....	207
4.1	ผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงบรรยายของคะแนนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในช่วงต้นภาคเรียน.....	211
4.2	ผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงบรรยายของคะแนนจิตลักษณะการคิดอย่างมี วิจารณญาณของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในช่วงต้นภาคเรียน.....	213
4.3	ผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงบรรยายของคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณของ นักศึกษาระดับปริญญาตรีในช่วงต้นภาคเรียนเมื่อรวมคะแนนเป็นรายด้าน.....	216
4.4	ผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงบรรยายของคะแนนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในช่วงปลายภาคเรียน.....	218
4.5	ผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงบรรยายของคะแนนจิตลักษณะการคิดอย่างมี วิจารณญาณของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในช่วงปลายภาคเรียน.....	220
4.6	ผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงบรรยายของคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณของ นักศึกษาระดับปริญญาตรีในช่วงปลายภาคเรียนเมื่อรวมคะแนนเป็นรายด้าน.....	223
4.7	ผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงบรรยายของคะแนนทักษะทางปัญญาของนักศึกษาระดับ ปริญญาตรีในช่วงปลายภาคเรียน.....	226

สารบัญญัตินี้ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.8	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณของ นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน..... 229
4.9	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยายของคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักศึกษา เมื่อจำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา..... 237
4.10	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน (test of homogeneity of variances) ของคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักศึกษา เมื่อจำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา..... 241
4.11	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิค ANOVA เพื่อเปรียบเทียบคะแนนการคิดอย่างมี วิจารณญาณของนักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีที่ต่างกัน..... 242
4.12	ผลการวิเคราะห์ Post Hoc Test ด้วยเทคนิค Multiple Comparisons เพื่อเปรียบเทียบคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการคิดอย่างมี วิจารณญาณ และจิตลักษณะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษา ในแต่ละชั้นปีเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD..... 244
4.13	ผลการวิเคราะห์ Post Hoc Test ด้วยเทคนิค Multiple Comparisons เพื่อเปรียบเทียบคะแนนในแต่ละด้านย่อยของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และจิตลักษณะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาในแต่ละชั้นปีเป็นรายคู่ ด้วยวิธี LSD..... 246
4.14	ผลการวิเคราะห์ Post Hoc Test ด้วยเทคนิค Multiple Comparisons เพื่อเปรียบเทียบคะแนนในแต่ละด้านย่อยของทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และจิตลักษณะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาในแต่ละชั้นปีเป็นรายคู่ ด้วยวิธี Games-Howell..... 247
4.15	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักศึกษาระหว่างคะแนนที่วัดในช่วงต้นภาคเรียน และช่วงปลายภาคเรียน..... 252
4.16	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะการสืบค้นข้อมูลของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง..... 254
4.17	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง..... 257
4.18	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะการจัดทำโครงร่างงานวิจัยของนักศึกษาที่เป็น กลุ่มตัวอย่าง..... 261

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.19	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทักษะการดำเนินงานตามโครงการวิจัยของนักศึกษาที่เป็น กลุ่มตัวอย่าง.....	265
6.1	ชนิดและการกระจายของพันธุ์ไม้ป่าชายเลนบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลบางขุนเทียน.....	307

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดในการวิจัยนี้.....	5
1.2	รูปแบบการพัฒนานักศึกษาด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นเขตบางขุนเทียน.....	6
1.3	รูปแบบการพัฒนานักศึกษาด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นเขตบางขุนเทียน.....	7
2.1	นักคิดและแนวคิดที่สำคัญของทฤษฎีโพสต์โมเดิร์น (postmodernism).....	92
2.2	นักคิดและแนวคิดที่สำคัญของทฤษฎีหลังโครงสร้างนิยม (poststructuralism).....	103
2.3	โมเดลภูเขาน้ำแข็ง (iceberg model) เพื่อนำเสนอองค์ประกอบของสมรรถนะ.....	120
3.1	แบบแผนการวิจัยแบบผสม (mixed method research) แบบ Concurrent Transformative Strategy.....	184
3.2	แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองแบบ One-Group Pretest-Posttest Design.....	185
3.3	กระบวนการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัยนี้.....	192
3.4	โมเดลองค์ประกอบทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	198
3.5	โมเดลองค์ประกอบจิตลักษณะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	200
3.6	โมเดลองค์ประกอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.....	202
3.7	โมเดลองค์ประกอบทักษะทางปัญญา.....	203
4.1	นักศึกษาที่ให้ข้อมูลจำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา.....	209
4.2	นักศึกษาที่ให้ข้อมูลจำแนกตามเพศ.....	209
4.3	คะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาที่วัดในช่วงต้นภาคเรียนและช่วงปลายภาคเรียน.....	224
4.4	คะแนนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาที่วัดในช่วงต้นภาคเรียนและช่วงปลายภาคเรียน.....	224
4.5	คะแนนจิตลักษณะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาที่วัดในช่วงต้นภาคเรียนและช่วงปลายภาคเรียน.....	225
4.6	คะแนนทักษะทางปัญญาของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	227
4.7	คะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาชายและนักศึกษานหญิง.....	230
4.8	คะแนนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาชายและนักศึกษานหญิง.....	231
4.9	คะแนนจิตลักษณะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาชายและนักศึกษานหญิง.....	232
4.10	การเปรียบเทียบคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 – 4.....	249
4.11	การเปรียบเทียบคะแนนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 – 4.....	249

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า	
4.12	การเปรียบเทียบคะแนนจิตลักษณะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 – 4.....	250
4.13	การเปรียบเทียบค่าร้อยละของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 – 4 เมื่อพิจารณาตามทักษะ การสืบค้นข้อมูล.....	255
4.14	การเปรียบเทียบค่าร้อยละของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 – 4 เมื่อพิจารณาตามทักษะ การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	258
4.15	การเปรียบเทียบค่าร้อยละของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 – 4 เมื่อพิจารณาตามทักษะ การจัดทำโครงงานวิจัย.....	263
4.16	การเปรียบเทียบค่าร้อยละของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 – 4 เมื่อพิจารณาตามทักษะ การดำเนินงานตามโครงการวิจัย.....	266